

महाराष्ट्र राज्य व्यसनमुक्ती धोरणाच्या
अनुषंगाने मा. मंत्री (सामाजिक न्याय) यांच्या
अध्यक्षतेखाली राज्यस्तरीय व्यसनमुक्ती
समितीची पुनर्स्थापना करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : डीडीपी-२०१५/प्र.क्र.४०४/सामासू
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : २३ मे, २०१६

- संदर्भ :-**
- (१) गृह विभागाचे शासन निर्णय क्र. सीएलसी ११०१/सीआर१/भाग-२/
ईएक्ससी-२, दि. ६ डिसेंबर, २००२.
  - (२) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक डीडीपी
२००९/सीआर १४९/सुधार १, दि. १७ ऑगस्ट, २०११.
  - (३) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक युटीए
२०११/समिती/सीआर ३२६/सुधार १, दि. १ ऑक्टोबर, २०११.
  - (४) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक डीडीपी
२०१३/प्रक्र ३६७/२०१३/सुधार १, दि. १८ ऑक्टोबर, २०१३.

प्रस्तावना :-

भारताच्या राज्यघटनेतील अनुच्छेद ४७ मधील सार्वजनिक आरोग्य व जनतेच्या आरोग्य
रक्षणासाठी (औषधीय प्रयोजना व्यतिरिक्त) मादक पदार्थावरील बंदीचे मार्गदर्शक तत्व समाविष्ट
करण्यात आले आहे. त्यानुसार राज्याचे व्यसनमुक्ती धोरण निश्चित करण्यात आले असून दिनांक १७
ऑगस्ट, २०११ च्या संदर्भाधीन क्रमांक २ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्याचे व्यसनमुक्ती
धारेण जाहीर करण्यात आले आहे.

२. सदरहू शासन निर्णयात व्यसनमुक्तीबाबतची सद्यःस्थिती, उत्पादन विषयक धोरण, मद्यसेवन
परवाना, दारु सेवन विषयक धोरण, वैध मद्यविक्री परवाना धोरण, वैध दारुबाबत जनतेचा अधिकार,
प्रशासकीय जबाबदाऱ्या, ग्रामसभेची कर्तव्ये, व्यसनमुक्ती समित्यांची रचना व कर्तव्ये, व्यसनमुक्तीचा
प्रचार व प्रसार, व्यसनमुक्तीसाठी प्रशिक्षण, व्यसनमुक्तीसाठी उपचार इत्यादीबाबत ऊहापोह
करण्यात आला आहे. उपरोक्त शासन निर्णयान्वये व्यसनमुक्ती धोरण जाहीर करताना त्याची
यशस्वीपणे अंमलबजावणी करण्यासाठी राज्यस्तरीय व्यसनमुक्ती नियामक मंडळ व इतर समित्या
गठीत करण्याबाबतची तरतूद करण्यात आली आहे. यात मंडळाची व समित्यांची रचना व कर्तव्ये
विशद करण्यात आली आहेत. सद्यःस्थितीत अवैध दारु धंद्यावर बंदी आणण्यासाठी तालुकास्तरीय
समितीची स्थापना करणेबाबत गृह विभागाचा शासन निर्णय दिनांक ६ डिसेंबर, २००२ अस्तित्वात
आहे. सदर शासन निर्णय हा या विभागाचा शासन निर्णय, दिनांक १ ऑक्टोबर, २०११ अन्वये
अधिक्रमित करण्यात आला आहे. तसेच दिनांक १७ ऑगस्ट, २०११ मधील तरतूदीनुसार राज्यस्तरीय
व्यसनमुक्ती समितीची स्थापना दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०१३ च्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आली
होती. सदर शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येऊन समितीची पुनर्स्थापना करण्याची बाब
शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

दिनांक १७ ऑगस्ट, २०११ मधील तरतूदीनुसार मा. मंत्री (सामाजिक न्याय) यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यस्तरीय व्यसनमुक्ती समितीची स्थापना दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०१३ च्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आली होती. आता सदर शासन निर्णय अधिक्रमित करुन या समितीची या शासन निर्णयाद्वारे खालीलप्रमाणे पुनर्रचना करण्यात येत आहे. सदर समितीची रचना व कार्ये शासन निर्णय दिनांक १ ऑक्टोबर, २०११ प्रमाणे असतील.

राज्यस्तरीय व्यसनमुक्ती समिती

अ.क्र.	नाव	पद
१	मा. मंत्री (सामाजिक न्याय व व्यसनमुक्ती)	अध्यक्ष
२	मा. मंत्री (राज्य उत्पादन शुल्क)	सदस्य
३	मा. राज्यमंत्री (सामाजिक न्याय व व्यसनमुक्ती)	सदस्य
४	मा. राज्यमंत्री (राज्य उत्पादन शुल्क)	सदस्य
५	विधान सभा सदस्य (पुरुष)	सदस्य
६	विधान सभा सदस्य (महिला)	सदस्या
७	विधान परिषद सदस्य (पुरुष)	सदस्य
८	विधान परिषद सदस्य (महिला)	सदस्या
९	स्वातंत्र्य सैनिक	सदस्य
१०	स्वातंत्र्य सैनिक	सदस्य
११	व्यसनमुक्तीशी निगडीत सामाजिक क्षेत्रात कार्यरत असलेले प्रतिनिधी	सदस्य
१२	व्यसनमुक्तीशी निगडीत सामाजिक क्षेत्रात कार्यरत असलेले प्रतिनिधी	सदस्य
१३	भ्रष्टाचार विरुद्ध जन आंदोलनाचे सदस्य अथवा कार्यकर्ता	सदस्य
१४	भ्रष्टाचार विरुद्ध जन आंदोलनाचे सदस्य अथवा कार्यकर्ता	सदस्य
१५	नशाबंदी मंडळातील पुरुष प्रतिनिधी	सदस्य
१६	नशाबंदी मंडळातील महिला प्रतिनिधी	सदस्या
१७	स्वयंसेवी संस्थांचे प्रतिनिधी (पुरुष)	सदस्य
१८	स्वयंसेवी संस्थांचे प्रतिनिधी (महिला)	सदस्या
१९	अनुसूचित जाती/जमातीचे पुरुष प्रतिनिधी	सदस्य
२०	अनुसूचित जाती/जमातीच्या महिला प्रतिनिधी	सदस्या
२१	प्रधान सचिव, गृह विभाग (विशेष)	पदसिध्द सचिव
२२	प्रधान सचिव, महिला व बालकल्याण विभाग	पदसिध्द सचिव
२३	प्रधान सचिव, वित्त विभाग	पदसिध्द सचिव
२४	प्रधान सचिव, राज्य उत्पादन शुल्क	पदसिध्द सचिव
२५	प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग	पदसिध्द सचिव
२६	प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	पदसिध्द सचिव
२७	आयुक्त, समाजकल्याण	सदस्य सचिव

सदर शासन निर्णय हा या विभागाचा शासन निर्णय दिनांक १७ ऑगस्ट, २०११ व १ ऑक्टोबर, २०११ मध्ये करण्यात आलेल्या तरतुदीस अनुलक्षून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संगणक स्थळावर प्रसिध्द करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०१६०५२४१६४५३५११२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(ज्ञा.ल. सुळ)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक
- २) मा.मंत्री (सामाजिक न्याय/राज्य उत्पादन शुल्क) यांचे स्वीय सहाय्यक
- ३) मा.राज्यमंत्री (सामाजिक न्याय/राज्य उत्पादन शुल्क) यांचे स्वीय सहाय्यक
- ४) मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) सर्व अप्पर मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ६) सर्व प्रधान सचिव /सचिव (सर्व मंत्रालयीन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- ७) आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे.
- ८) सर्व विभागीय आयुक्त,
- ९) सर्व जिल्हाधिकारी,
- १०) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- ११) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १२) सर्व पोलीस आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १३) सर्व पोलीस अधिक्षक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १४) सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण विभाग,
- १५) सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण विभाग
- १६) सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- १७) प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक.
- १८) निवड नस्ती, कार्यासन सामासू